

FÜSIOTERAPEUT III, IV, V

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid füsioterapeudi III, IV ja V kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi koostas Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu moodustatud tööühm koosseisus:

Doris Aljaste	Tartu Ülikool
Galina Schneider	SA TÜK Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik
Marju Pulver	Viljandi Lasteabi- ja Sotsiaalkeskus
Merle Jakobson	AS Lasnamäe Tervisekeskus
Priit Eelmäe	Tartu Ülikool
Margus Mustimets	Eesti Füsioterapeutide Liit, SA TÜK Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik
Hille Maas	Eesti Füsioterapeutide Liit, SA Tallinna Lastehaigla
Karin Tammik	SA TÜK Lastekliinik
Pille Saar	Sotsiaalministeerium
Ivi Normet	Sotsiaalministeerium

Ajavahemikus 10.-30.01.2002.a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 24 tervishoiu-, sotsiaal- ja haridusametuste ja ettevõtete esindajad ja koolitajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on tööühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusalaste võrdleva analüüsiga; Description of physical therapy (adobted by the 14th General Meeting of WCPT- World Confederation for Physical Therapy, May 1999); Declarations of Principle and Position Statements (WCPT) 2001; Fysioterapianimikkeistö (Helsinki 1989).

Füsioterapeudi III, IV ja V kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 16. aprillil 2002. a. Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu otsusega nr. 9 kinnitatud füsioterapeut III, IV, V kutsestandard.

Käesolev füsioterapeudi III, IV ja V kutsestandard on kinnitatud 2. juunil 2004. a. Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu otsusega nr. 15.

Kutsestandardis määratletud kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsekvalifikatsiooni nõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub füsioteraapia tervishoiu ja sotsiaaltöö valdkonda, kood 85145.

Ametite Klassifikaatoris² kuulub füsioterapeut 2. pearühma “Tervishoiu tippspetsialistid”, kood 2229.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles:	Füsioterapeut III, IV, V
Inglise keeles:	Physiotherapist, Physical Therapist III, IV, V
Vene keeles:	Физиотерапевт III, IV, V
Soome keeles:	Fysioterapeutti III, IV, V

4 KUTSEKIRJELDUS

Füsioterapeut on taastusravi spetsialist, kes taastab või säilitab kliendi häirunud liikumis- ja tegevusvõimet.

Füsioterapeudi tööülesanded on kliendi funktsionaalsete võimete hindamine ja parandamine, kliendi nõustamine, töö dokumenteerimine ning abivahendite kohandamine. Kliendi funktsionaalsete võimete parandamiseks kasutab füsioterapeut kehalisi harjutusi, massaaži ja erinevaid füüsilise ravi meetodeid.

Füsioteraapia protsess koosneb erinevatest etappidest: füsioterapeutilisest hindamisest, füsioteraapia planeerimisest ja teostusest ning seatud eesmärkidele hinnangu andmisest.

Füsioterapeutilise hindamise tulemusena kujuneb füsioterapeutiline diagnoos, mis on füsioterapeutilise protsessi aluseks ja kirjeldab kliendi funktsionaalset häiret.

Füsioteraapia eesmärk on toetada ja arendada kliendi iseseisvust tema eale vastavates igapäevategevustes, parandades kliendi elukvaliteeti. Eesmärk saavutatakse koostöös kliendi ja/või tugiisiku ning teiste taastusravi meeskonna liikmetega. Füsioterapeutide kliendid on erinevas vanuses inimesed. Füsioterapeut töötab tervishoiu-, sotsiaal-, haridusasutuses või erapraksises.

Füsioterapeudilt eeldatakse analüüsi- ja koostöövõimet, usaldusväarsust ja empaatiavõimet, samuti väga head suhtlemisoskust, iseseisvust otsuste tegemisel ning pühendumist.

Füsioterapeut võib spetsialiseeruda laste-, töö- või vanemaaliste füsioteraapia valdkonda.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Füsioterapeut III kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on erialane kõrgharidus, III kutsekvalifikatsiooni võib taotleda ka meditsiinilise kutsekeskhariduse baasil taastusravialase töökogemusega vähemalt 10 aastat; meditsiinilise või kehakultuurialase kõrghariduse baasil taastusravialase töökogemusega vähemalt 8 aastat.

Füsioterapeut IV kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on erialase magistriõppe läbimine ning füsioteraapiaalane töökogemus vähemalt 3 aastat või III kutsekvalifikatsiooni olemasolu, erialane täiendkoolitus, füsioteraapiaalane töökogemus III kutsekvalifikatsiooni tasemel vähemalt 8 aastat ning vähemalt 1 artikli avaldamine eelretsenseeritavas eriala ajakirjas.

Füsioterapeut V kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on füsioterapeut IV kutsekvalifikatsiooni olemasolu, erialane täiendkoolitus, füsioteraapiaalane töökogemus vähemalt 10 aastat ning vähemalt 2 artikli avaldamine rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavates eriala ajakirjades.

5 KUTSEOSKUSNÕUDED

5.1 Üldoskused ja –teadmised (vt lisa B)

5.1.1 Majandus

5.1.2 Õigusaktid

- 1) kutsealast tegevust puudutavad Eesti Vabariigi õigusaktid
- 2) rahvusvahelised õigusaktid
- 3) tööõigus

5.1.3 Töökeskkonna ohutus

- 1) tööohutus
- 2) tervishoid
- 3) töö hügieen
- 4) esmaabi

5.1.4 Suhtlemine

5.1.5 Klienditeenindus

5.1.6 Organisatsioonikäitumine

5.1.7 Meeskonnatöö

5.1.8 Juhendamine – IV kesktase; V kõrgtase

5.1.9 Keeleoskus (vt lisa C)

- 1) eesti keel – kesktase
- 2) vene keel – kesktase
- 3) teine võõrkeel – III algtase; IV, V kesktase

5.1.10 Arvuti kasutamine AO1 – AO4, AO7 (vt lisa D)

5.1.11 Asjaajamine ja dokumenditöö

5.2 Põhioskused ja –teadmised

5.2.1 Eelkliiniline valdkond

- 1) inimese anatoomia ja füsioloogia – kesktase
- 2) biomehaanika - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 3) kinesioloogia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 4) ergonoomika - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 5) psühholoogia – kesktase
- 6) pedagoogika – kesktase
- 7) sotsioloogia – kesktase
- 8) rahva- ja tervisesport – kesktase

- 9) uurimustöö metoodika ja statistika – III kesktase; IV, V kõrgtase
- 10) patoloogia – kesktase
- 11) tervishoiukorraldus – III kesktase; IV, V kõrgtase

5.2.2 Füsioteraapia valdkond

- 1) erialane terminoloogia - kõrgtase
- 2) terapeutiline harjutus – III kesktase; IV, V kõrgtase
- 3) massaaž – III kesktase; IV, V kõrgtase
- 4) füüsikaline ravi – III kesktase; IV, V kõrgtase
- 5) füsioterapeutiline uurimine ja hindamine - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 6) neuroloogiline füsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 7) skeleti-lihassüsteemi füsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 8) sisehaiguste füsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 9) lastehaiguste füsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 10) geriaatriline füsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 11) graviidsete füsioteraapia – III kesktase; IV, V kõrgtase
- 12) spordifüsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 13) tööfüsioteraapia - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 14) kutse-eetika – kõrgtase
- 15) abivahendite kohandamine ja kasutamine - III kesktase; IV, V kõrgtase
- 16) erivajadustega inimeste kehaline kasvatus ja sport – kesktase
- 17) füsioterapeutiline nõustamine ja konsultatsioon

5.2.3 Kliiniline valdkond – kesktase

- 1) traumatoloogia ja ortopeedia
- 2) neuroloogia
- 3) sisehaigused
- 4) lastehaigused
- 5) geriaatria
- 6) psühhiaatria
- 7) esmaabi

5.3 Lisaoskused ja –teadmised

- 1) tegevusteraapia
- 2) manuaalteraapia
- 3) vesiravi
- 4) ratsutamisteraapia
- 5) abivahendite valmistamine
- 6) tervisedendus
- 7) elu- ja töökeskkonna kohandamine

5.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) iseseisvus
- 2) analüüsivõime
- 3) vastutusvõime
- 4) suhtlemisoskus
- 5) empaatiavõime
- 6) korrektsus
- 7) usaldusväärsus
- 8) koostöövõime
- 9) kohanemisvõime

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele. Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

KUTSEALASED TERMINID

Füsioteraapia - kehalistel harjutustel, asendravil, massaažil ja füüsikalistel meetoditel põhinev taastusravi osa, mille eesmärgiks on arendada, säilitada või taastada kliendi tugiliikumisaparaadi või organsüsteemi funktsionaalset võimet paremaks integreerumiseks elu- ja töökeskkonda.

Füsioterapeutiline uurimine/hindamine - erinevate meetoditega kliendi liikumis- ja tegevusvõime määramine.

Füsioterapeutiline diagnoos - füsioterapeutilise hindamise tulemustel põhinev otsus füsioteraapia planeerimiseks ja läbiviimiseks.

Füsioterapeutiline konsultatsioon/nõustamine - kliendile või tema tugiisikule ja teistele taastusravi meeskonna liikmetele suunatud tegevus, mille eesmärgiks on kliendi tervise säilitamine ja taastamine.

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktaase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtaase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid